

nové mesto

Biskup František
Trstenský:
**Nemáme byť
pasívni a v čakani
prijat', čo príde**

ročník 33 | marec – apríl 2024

| SYNODA

**Synoda: Nádejné svitanie
v Cirkvi** | s. 12

| SVET OKOLO NÁS

**Prezidentka Zuzana Čaputová:
Na začiatku mojej duchovnej
cesty bolo slovo pomoc** | s. 16

| RODINA A SPOLOČNOSŤ

**Manželia v službe
dospievajúcich** | s. 34

otvorení rozhovoru

Prvý Svetový deň detí s pápežom Františkom

Pre minuloročné stretnutie Svätého Otca s deťmi bola charakteristická atmosféra radosti. Akoby prišla jar a jej živý závan osviežil svet a Cirkev nádejou. Františkovým želaním je, aby sa stretnutie najmenších s pápežom „stalo momentom, ktorý sa bude v plnosti pravidelne dotýkať celej Cirkvi“. Tento rok sa uskutoční 25. – 26. mája.

Prípravou prvého Svetového dňa detí (SDD) poveril pápež kardinála Josého Tolentina de Mendonça, prefekta Dikastéria pre kultúru a vzdelávanie.

SDD sa bude sláviť nielen v Ríme, vo Vatikáne, s účasťou národných delegácií, ale aj na diecéznej úrovni v jednotlivých miestnych cirkvách. „Charakteristickou črtou detí je ich pribojná novosť,“ povedal kardinál a k úryvku z *Knihy Zjavenia* apoštola Jána, *„Hľa, všetko robím nové“*, ktorý pápež František vybral ako tému prvého stretnutia, doplnil: „Deti sú najkrajším a najživším komentárom, napísaným telom, krvou a duchom... V evanjeliu je novosť, ktorú deti vyjadrujú len im vlastným spôsobom, a to je to, na čo chce Cirkev upriamiť pozornosť – predstaviť obraz Cirkvi, ktorá vie byť matkou, no vie byť aj dieťaťom a vie byť aj mladšou. Deti sú veľkými sprostredkovateľmi radosti. V súčasnom období nihilizmu a pesimizmu... sú deti nositeľmi konkrétnej viery v ľudstvo.“

S koordinátorom pátrom Enzom Fortunatom OFMConv a organizačným výborom sa do podujatia zapojili ďalšie inštitúcie, diecézy a Rímsky vikariát. Páter pripomína: „Najkrajšie je začať od detí. Kto nás tu môže naučiť všetko potrebné lepšie ako deti? Snívame o niečom väčšom ako mier? Opäť začneme od nich, od ich jednoduchosti a túžby po budúcnosti.“

Františkánsky rehoľník vysvetlil tri ponúkané cesty prípravy, zamerané na duchovnosť, solidaritu a kultúru. Popoludnie 25. mája bude mať formát minuloročného „nultého“ stretnutia, zaznejú svedectvá, vystúpenia umelcov, hlasy detí aj dialóg s pápežom. Nasledujúci deň, začne program na Svätopeterskom námestí svätou omšou s pápežom Františkom.

Marco Impagliazzo, prezident Komunity Sant'Egidio, predostrel vysvetlenie k účasti detí z oblastí sužovaných vojnami a konfliktmi. „Zaväzujeme sa osobitným spôsobom privítať deti z periférií. V Taliansku sú deti utečencov z Eritrey, zo Sýrie aj z Afganistanu... Pozveme aj deti z Haiti, Palestíny, Ukrajiny, Južného Sudánu, Mozambiku, Nigérie a Kolumbie a takisto iných náboženských vyznaní.“ Organizátori tiež spresnili, že prítomnosti týchto detí bude prispôsobený celý kontext modlitieb: „Veríme a vyznávame svoju vieru spolu s inými veriacimi, aj na lisabonských Svetových dňoch mládeže boli ekumenické iniciatívy... Keď sa modlíme, sme univerzálni a deti nám dávajú veľký príklad.“

Logom Svetového dňa detí je kupola Baziliky sv. Petra zaplnená rukami. Autor loga Marco Capasso tým symbolicky znázornil Cirkev, ktorá víta, objíma a chráni malé deti všetkých kultúr spojených v jednote, ktorá prijíma a oceňuje odlišnosti.

Zdroj: Vatican media

Mariapoli 2024

7.–11. 8. 2024

Ľubovnianske kúpele

Dovolenka rodín

18.–21. 8. 2024

Rodinkovo (Belušské Slatiny)

viac informácií na www.focolare.sk

Biskup František Trstenský žehná veriacich po slávnosti vysviacky za nového spišského biskupa v Katedrále sv. Martina v Spišskej Kapitule.

osebe dobrá a dovolená. A to nám pomáha otestovať seba samých, svoju slobodu ducha a úmysel byť Bohu bližšie. Zbavuje nás otrockej naviazanosti.

Sila pôstneho predsavzatia môže časom slabnúť. Čo vám pomáha vytrvať?

Mne osobne pomáha, keď dám konkrétnemu sebazáporu konkrétny úmysel. Pri spomienke na daný úmysel – za milosť pre druhého človeka - to zvládam ľahšie.

Akým spôsobom je askéza prepojená s modlitbou?

Askéza je prepojená s modlitbou úplne esenciálne, podstatne. Je silnou pohnútkou k dôvodu, prečo sa niečoho zriekame. Zároveň nás upriamuje na modlitbu a umocňuje ju. Modlitba spojená s pôstom zasahuje telo aj dušu. Kombináciou askézy a modlit-

by sa do obety ponára celý človek po stránke duchovnej, psychickej i fyzickej. A to je už veľká obeta.

Bolo by nesprávne zamieňať si obety za obchod s Bohom. Ako sa v Pôste vyvarovať postojú niečo za niečo?

Nejde o to, že človek dal nejaký výkon a čaká, že ho Pán za to požehná. Duchovný život v modlitbe a askéze vytvára disponibilitu pre Božie konanie. A tu je potrebný aj náš aktívny krok.

Muž, ktorý si nachádza čas pre ženu, tiež vytvára disponibilitu, a to v zmysle: teraz som tu pre teba a môžeme vstúpiť do vzťahu. A toto je aj vo vzťahu s Bohom.

Boh vyzval Abraháma, aby vykročil. Abrahám vykročil. Ale nezostal v nečinnosti a čakaní, že teraz je na rade Boh. Abrahám sa svojím vykročením dal k dispozícii Bohu.

Foto: súkromný archív biskupa F. Trstenského

Biskup František Trstenský v Bazilike svätého Petra v Ríme.

Foto: D. Sepp

Foto: D. Sepp

Spiritualita je široký pojem, každý si ho definuje trochu inak. Čo je pre vás náboženská viera?

Vieru vnímam ako pochopenie a zámerne nehovorím porozumenie – kde slovným základom je rozum. Pochopenie môjho miesta v celku a dôvera v tento celok. V to, čo ma presahuje a čo je väčšie ako ja. Je to skúsenosť jednoty a prepojenosti so všetkým vrátane ľudských bytostí. Skúsenosť zažitia jednoty je oslobodzujúca, a zároveň je to skúsenosť veľkej pokory.

Patrí do tejto jednoty aj vzťah k bytosti, ktorá je pomyselne nad nami?

Áno. To je niečo, čo nás presahuje, čoho sme súčasťou. Ale je to väčšie ako my, čomu môžeme plne dôverovať a čomu sa môžeme odovzdať.

Vediete s touto bytosťou dialóg?

Dá sa to aj tak povedať. (Úsmev.)

Moment našej konečnosti a najmä toho, čo nás presahuje, si často uvedomujeme pri prítomnosti smrti. Zažili ste niekedy okamih blízkosti smrti?

Keď zomieral môj otec a s rodinou sme sa rozhodli, že urobíme všetko pre to, aby mohol zomrieť doma. Rozpísali sme si služby a striedali sme sa pri ňom deň-noc. Byť súčasťou otcovej poslednej cesty – byť s ním a môcť sa s ním rozprávať – bol krásny a silný zážitok pre celú rodinu. My sme prvý raz zažili to, čo bolo niekedy prirodzené: že ľudia zomierali doma.

Práve vtedy som bola na svätej omši v Šaštíne. Otec zomrel v deň, keď Svätý Otec odchádzal.

Môj otec dúfal, že sa s ním stretne, no jeho zdravotný stav mu to nedovolil. V tých dňoch sme vedeli, že to príde z hodiny na hodinu. Bol to zvláštny, silný a ťažko krásny zážitok.

Smrť blízkych nás pozýva reflektovať aj vlastný život. Ako sa pozeráte na svoju doterajšiu cestu?

Iste, pokiaľ ide o vzťahy, vždy sa dá urobiť viac. Viac času, viac pozornosti, viac láskavosti. Je to boj s únavou, s vlastnou kapacitou, nepozornosťou a mnohým ďalším. Tu je určite priestor, kde som mohla byť lepšou v každej role, ktorú som zastávala. Zároveň si nepamätám fa-

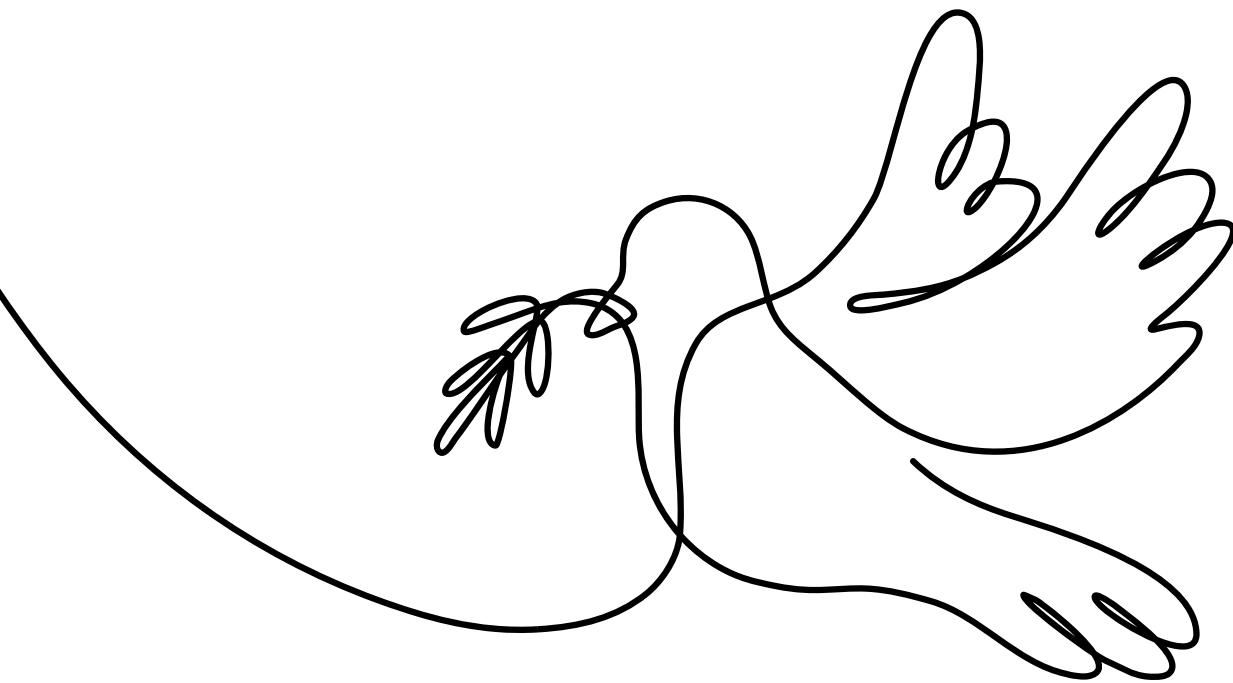
Ako kvapka vody v kalichu

Stratiť sa v blížnom až po precítenie najhlbších pocitov jednotlivca a ľudstva.

Foto: M. Čalfová

Svätyňa Maria Theotokos v Loppiane

Podobne to vyzerá aj medzi človekom a Bohom. Možno by sme poradili Bohu, aby si vynútil vieru od všetkých zázrakmi a trestami. K tomu sa však Boh nikdy neznižuje. To by bola viera vynútená, plná hrôzy a strachu. Nebola by to viera slobodná. A Boh si na slobodu náramne potrpí. Nikdy sa z Otca na nebesiach nestane diktátor na zemi.

Pravda *Bud' dobrý!* sa nedá odovzdať ako chlieb

Ďalšou dôležitou skutočnosťou pre priblíženie viery dnešnému človeku je rozumieť tomu, ako sa odovzdávajú poznatky. Otec, ktorý sa vyzná v technike, napríklad v automobiloch, môže svoje skúsenosti a poznanie odovzdať synovi. Ten ich preberá ako poučky v škole, stavia na nich a rozvíja ich ďalej. Nové nadobudnuté poznatky, zapísané do poučiek a vzorcov, sa odovzdávajú ďalším.

No to, čo platí v prírodných vedách, neplatí v spiritualite, ktorá vedie k mravnosti. Otec nemá moc, aby biblickú pravdu *Bud' dobrý!* odovzdal synovi. Ak syn chce byť dobrým človekom, musí sa sám pre to vnútorne rozhodnúť. Otec ho môže motivovať, ale dobrotu svojho života nemôže odovzdať synovi tak, ako sa dajú dať peniaze alebo chlieb. Syn si dobro v živote musí nadobudnúť vlastnou tvorbou. S tým musí zápasit každá nová generácia.

To isté platí o viere. Keď sú otec a mama veriaci, to ešte neznamená, že aj deti budú také. Lebo deti sa môžu slobodne rozhodnúť aj proti rodičom, aj proti Bohu. Rodičia a kňaz môžu roz-

právať o Ježišovi, jeho evanjeliu, ale rozhodnutie pre Ježiša robí každý človek samostatne. Teda viera a mravnosť sa nedá odovzdať z jednej generácie na druhú ako poučky z fyziky.

Poznanie tohto faktu vyžaduje od rodičov, kňazov a učiteľov voliť správne metódy pri odovzdávaní biblickej viery. Metódy plné trpezlivosti, milosrdenstva a lásky pri zachovaní disciplíny a poriadku.

Od tých, ktorí hľadajú dôkazy pre existenciu Boha, vyžaduje vyššie uvedený fakt, aby túžbu po poznaní dopĺňali vlastným pričinením: štúdiom Písma, modlitbou a sviatosťami. Nemôžu očakávať, že im vieru niekto dá hotovú. Ona sa rodí v každom znova.

Antoine de Saint-Exupéry píše: Ak chceš ľudí priviesť na čarovný ostrov, neuč ich, ako sa kujú klince, zbíjajú dosky, vyrába loď a tkajú plachty, ale nauč ľudí spievať čarovnú pieseň o ostrove. Oni sami prídu na to, ako postaviť loď, aby sa na ostrov dostali.

Aj pri odovzdávaní viery je to tak: málo je, ak učíme iných modliť sa, zachovávať pôsty a sviatky. Dôležité je naučiť ich čarovnú pieseň evanjelia. Vďaka motivácii sami prídu na to, čo treba robiť na ceste k Absolútnu.

Zdroje: Stanislav Novák, *Disharmonický človek a jeho výchova*. CMBF, Litoměřice 1977. Antoine de Saint-Exupéry: *Citadelle*. Gallimard, Paris 1948; *Citadela*. Trnava: Spolok svätého Vojtecha, 2015.)

Zuzana Vyboštoková

Manželia v službe dospievajúcich

Projekt osobnostnej formácie detí s názvom Up2Me, „Je to na mne“, reaguje na aktuálne potreby detí a rodičov. Na jar tohto roku sa ponúka jedinečná príležitosť dozvedieť sa o projekte viac prostredníctvom medzinárodnej školy, ktorá bude prebiehať od 5. do 7. apríla prostredníctvom platformy Zoom.

Pozývame manželské páry alebo tých, ktorí chcú pomôcť alebo sa o projekte dozvedieť viac. Pre viac informácií môžete kontaktovať manželov Výboštokovcov (+421902111792, zuzana.vyboštokova1@gmail.com). Preklad je zabezpečený.

Ďalšia nadväzujúca časť formačnej školy sa bude konať dennou formou v dňoch 26. – 28. apríla 2024 v Pútnickom dome v Králíkoch vo východných Čechách. Určená je výlučne pre budúcich vychovávateľov – manželské páry, ktoré majú „horiace srdce“ pre dospievajúcich, majú chuť a silu aktívne sa im venovať a sú vyslaní nejakým farským spoločenstvom, rádom alebo hnutím.

Up2Me je program určený mladým ľuďom so zámerom podporiť komplexný rozvoj ich osobnosti a prehĺbiť ich sebapoznanie. Už samotný názov Up2Me („Je to na mne“) prezrádza, že cieľom lektorov je navodiť situácie a vytvoriť prostredie, v ktorom sa mladí ľudia naučia preberať zodpovednosť za svoje rozhodnutia.

Stretnutia Up2Me sú plné hier, debát a informácií o tom, ako sme biologicky stvorení a ako fungujeme. Prostredníctvom tejto metódy neformálneho vzdelávania sa chlapci a dievčatá oboznamujú aj s celým radom náročnejších tém, ako je sexualita, sociálne siete, médiá a výchova k zdravým vzťahom. Účastníkmi sú chlapci a dievčatá približne rovnakej vekovej skupiny, ktorí sa stretnú desať- až pätnásťkrát. Na poslednom stretnutí sa zvyčajne zamýšľajú nad svojim životným plánom. Počas celého programu ich sprevádza dvojica škôliteľov žijúcich v manželstve

Kurzy sú tematicky štruktúrované a odrážajú potreby chlapcov a dievčat v závislosti od ich veku. V Českej republike a na Slovensku existujú kurzy pre vekové skupiny 9 až 11, 12 až 14 a 15 až 17 rokov. Kurz vznikol pod záštitou Hnutia fokoláre.

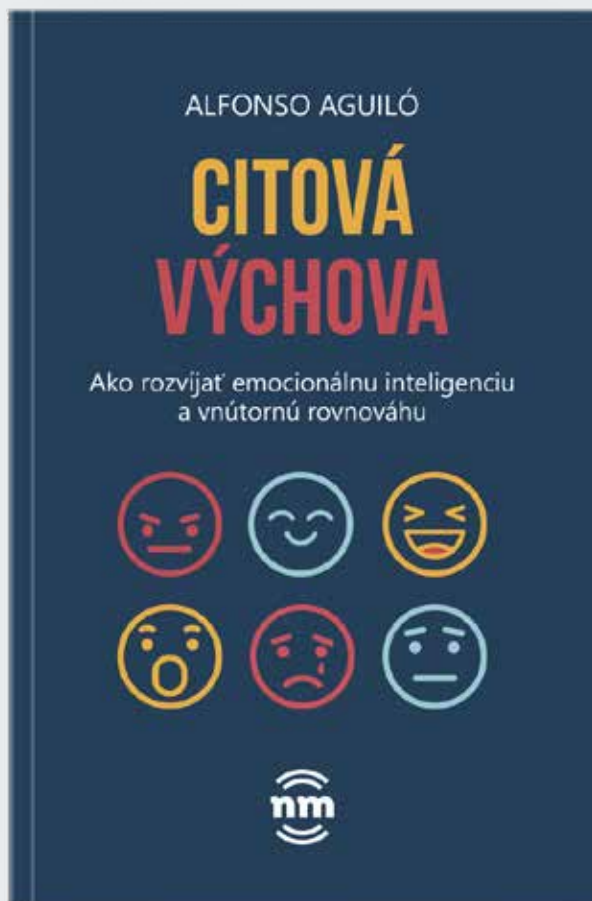
Foto: P. Mojto

Alfonso Aguiló

Citová výchova

Novinka

Dnes často hovoríme, že našu dobu ovládli emócie a rozum zostal bokom. V minulých časoch sa však emócie jednotlivca ignorovali a nevenovala sa im dostatočná pozornosť. Nastal čas spoznať sám seba do hĺbky. Zostať pri tom by ale bolo málo. Táto kniha je potrebná, lebo učí, ako svoje emócie poznať, priradiť im skutočný význam, no zároveň ponúka návod, ako ich mať pod kontrolou, aby neovládali náš bežný život a vzťahy. Byť emočne zrelý nie je výsledkom náhody, je to cielená práca, ktorá nám uľahčí každodenné fungovanie i vzťahy. Je rozumné dať si poradiť, ako na to.

Zuzana Hanusová
novinárka, denník Postoj

Ak budeme mať to šťastie umierať na smrteľnej posteli, zavoláme si k nej svojich milovaných. Azda ich stihneme držať za ruku a vyjadriť vďaku. A predsa žijeme život akosi naopak. Akoby sme sa chystali zavolať si k smrteľnej posteli výkony v kariére, úspory a diplomy, lebo tie sú nám najdrahšie. Táto kniha je pre tých, ktorým sa páči skôr tá prvá predstava. Pomôže vám k tomu, aby ste dokázali milovať ľudí okolo seba a, samozrejme, aj samých seba. Aby držanie ruky na smrteľnej posteli vyjadrovalo čo najviac vďaky a čo najmenej ľútosti.

Lívia Halmkan
riaditeľka a lektorka, Tlakový hrniec, n.o.

Vhodná
pre každého
človeka

Zrozumiteľná
a ľahko
pochopteľná

S návodmi
a tipmi
do praxe

Navštívte náš eshop
obchod.nm.sk

Objednávajte telefonicky
0910 974 024